

Інноваційні педагогічні технології у підготовці військових фахівців

Одеська військова академія

Анотація. В статті розглянуто алгоритм впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище військового закладу вищої освіти на основі детермінованого, програмно-цільового, комбінованого методів управління. Детермінований метод передбачає розробку програми дій, відповідно до поставлених цілей; програмно-цільовий базується на вивченні факторів зворотного зв'язку, потребує адресності розподілення ресурсів; комбінований метод є узагальнювальною концепцією управління розробкою і впровадженням інноваційних педагогічних технологій.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології; освітнє середовище; методи управління; зворотний зв'язок; військовий заклад вищої освіти.

Innovative pedagogical technologies in the training of military specialists

Abstract. The article discusses the algorithm of introduction of innovative pedagogical technologies in educational framework of a military institution of higher education on the basis of deterministic, target-oriented, combined control methods. The deterministic method includes developing the plan of action according to the goals; the target-oriented method is based on the study of feedback factors, it requires the targeting of resource distribution; the combined method is a synthesis concept of controlling the development and introduction of innovative pedagogical technologies.

Keywords: innovative pedagogical technologies; educational framework; control methods; feedback; military institution of higher education

Метою підсистеми впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище військових закладів вищої освіти (ВЗВО) є ефективне управління зазначеним процесом на основі органічного взаємозв'язку вищої військової і вищої цивільної освіти.

З позиції діяльнісного підходу в підсистемі впровадження інноваційних педагогічних технологій у ВЗВО можна використовувати детермінований, програмно-цільовий, комбінований методи управління.

Детермінований метод управління передбачає розробку програми дій, відповідних поставленим цілям щодо впровадження інноваційних педагогічних технологій. В подальшому створюється механізм реалізації програми з оцінкою отриманих результатів. Зворотний зв'язок забезпечує чітку відповідність системи розробленої програмі впровадження інноваційних педагогічних технологій, виявляє відхилення об'єкта управління для приведення його у стан, передбачений планом. Механізм реалізації інноваційних педагогічних технологій працює за такою схемою: мета – розробка програм (плану) дій із впровадження інноваційних педагогічних технологій – створення механізму реалізації плану – оцінка результатів (порівняння). План є мірою оцінки (критерієм) результатів функціонування підсистеми управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій, а зворотний зв'язок забезпечує умови впливу на виконавчий ланцюг у випадку відхилення від програми. Перевага детермінованого методу управління – простота і ефективність в умовах незмінного стану зовнішнього середовища (у нашому дослідженні – військово-освітнього простору). Недоліки даного методу управління є його жорсткість, тобто неможливість перебудови при змінах зовнішнього середовища, здатних впливати на суперечності між планом і метою [1].

Більш ефективним методом впровадження інноваційних педагогічних технологій в умовах плинності зовнішнього середовища (військово-освітнього простору) є програмно-цільовий. Метод базується на вивченні факторів зворотного зв'язку, потребує адресності розподілення ресурсів, що вирішується в межах підсистеми забезпечення процесу впровадження інноваційних педагогічних технологій. Відрізняється більш розвинутим механізмом зворотного зв'язку, що забезпечує гнучкість управління і не тільки коригування поведінки цілісної системи розробки і впровадження інноваційних педагогічних технологій, але й коригування самої програми, але не довільне, а для досягнення цілей оптимальним шляхом при постійно плинних умовах і з урахуванням непередбачуваних заздалегідь внутрішніх змін у військово-освітньому просторі ВЗВО. Головним критерієм є не план, а мета [1].

Програмно-цільовий метод є складнішим у реалізації, більш інформаційноємним, тому що пропонує нестандартні, креативні рішення проблем. При цьому, на першому місці стоїть не формальний контроль процесу розробки і впровадження інноваційних педагогічних технологій, а створення умов для ефективного функціонування моделі їх впровадження. Розгалуженість і глибину зворотного зв'язку утворюють передумови для синергетичних тенденцій і саморозвитку підсистем моделі впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Комбінований метод управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій включає в себе як програмно-цільовий, так і детермінований методи. Цей метод вважається узагальнюючою концепцією управління розробкою і впровадженням інноваційних педагогічних технологій у ВЗВО.

З позиції функціонального підходу в межах підсистеми впровадження інноваційних педагогічних технологій у ВЗВО виділимо загальновідомі традиційні функції управління: планувальну, організаційну, мотиваційну і контрольну.

Функція планування передбачає наступні напрями:

- планування спеціальностей і спеціалізацій, що за умов впровадження інноваційних педагогічних технологій передбачає орієнтацію на оптимізацію їх кількості, прагнення до викладання за інтегрованими курсами достатньо великого обсягу; випуск багатoproфільних військових фахівців, які мають мати вищу військову і вищу цивільну освіту за визначеними спеціальностями;

- планування і структурування освітньо-професійної програми (ОПП), що в процесі впровадження інноваційних педагогічних технологій передбачає її трансформування й орієнтацію на підвищення гнучкості освітнього процесу, самостійний вибір курсантами певної кількості варіативних навчальних дисциплін;

- планування оптимального навчального навантаження, що передбачає орієнтацію освітнього процесу на оптимізацію навчального навантаження науково-педагогічних працівників і курсантів, відмову від завищення навчального часу, усунення нераціональної витрати і втрат часу;

- планування інтегрованих курсів навчальних дисциплін, що передбачає підтримку високого ступеню інтеграції навчальних дисциплін і розробку інтегрованих курсів навчання за модульною побудовою, орієнтацію на викладачів-універсалів;

- планування продуктивності освітнього процесу, що передбачає не стільки прагнення до максимальної продуктивності та його стабільності, скільки до підвищеної якісної і кількісної гнучкості, а також адаптації до кон'юнктури ринку праці;

- планування результатів освітнього процесу, що передбачає орієнтацію на випуск не просто великої кількості військових фахівців, якість підготовки яких ледве задовольняє мінімальні вимоги, незалежно від потреб стейкхолдерів-замовників, а такої кількості фахівців, яка відповідає замовленням; тобто планується менша кількість випускників порівняно з кількістю курсантів, однак підвищуються вимоги до якості їхньої підготовки. З огляду на це, результатом навчання є не сукупність знань, а компетенції – сукупність знань, практичних умінь і навичок, здатність до їх творчого використання у професійній діяльності [2].

Організаційна функція управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій передбачає орієнтацію на оптимізацію не окремих складових освітнього процесу, а на загальну його оптимізацію; високий ступінь взаємоузгодження робочих програм навіть за різними групами (циклами) навчальних дисциплін; можливість постійного узгодження і взаємного коригування планів, програм і дій усіх ланок освітнього процесу.

Мотиваційна функція управління за умов впровадження інноваційних педагогічних технологій передбачає орієнтацію на те, щоб майбутній військовий фахівець був конкурентоспроможним не тільки в умовах «ринку праці продавця», але й в умовах динамічного і невизначеного попиту «ринку праці покупця», коли потенційна пропозиція перевищує попит і перевага надається багатoproфільним фахівцям, які мають не тільки вищу військову, а й вищу цивільну освіту за визначеними спеціальностями [2].

Контрольна функція управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій передбачає гнучкі індивідуалізовані форми контролю, підвищення ролі самоконтролю, забезпечення у процесі підготовки навчання курсантів самоконтролю та рефлексії.

Підводячи підсумок зазначеному вважаємо, що в освітньому процесі ВЗВО на основі інноваційних педагогічних технологій можна вирішити головні завдання освітньої діяльності щодо:

- створення гнучкої системи підготовки курсантів, здатної швидко адаптуватися до змін у сучасному військовому мистецтві;

- забезпечення високої якості підготовки військових фахівців згідно з європейськими стандартами вищої освіти;

- формування у курсантів високих морально-ділових, психологічних і вольових якостей;

– впровадження в освітній процес ВЗВО передового досвіду підготовки військових фахівців у військових навчальних закладах країн – членів НАТО та інших провідних країн світу, новітніх досягнень у науковій, методичній і педагогічній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навчальний посібник / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 319 с.
2. Воловник В. Є. Логістичний підхід до управління освітою / В. Є. Воловник // Актуальні проблеми державного управління. – Одеса : ОРІДУ НАДУ при Президентові України, 2016. – Вип. 4. – С. 60–66.

Маслій Олег Миколайович, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник начальника академії з навчальної роботи, Одеська військова академія, Одеса, mon2369@ukr.net.

Oleh Maslii, Candidate of Pedagogic Sciences, Senior Researcher, Deputy Head of the Academy for Academic Work, Odesa Military Academy, Odesa, mon2369@ukr.net.

УДК 334.72

Л. Д. Мельник

Використання сучасних технологій для запам'ятовування інформації

Вінницький національний технічний університет

Анотація. *В статті розглянуто техніки запам'ятовування інформації та їх застосування в поєднанні з сучасними технологіями.*

Ключові слова: освіта; інформаційні технології; інноваційні технології; запам'ятовування інформації.

Using of modern technologies for memorization of new knowledge

Abstract. *The article is considered about usage of memorization techniques and it's using with modern technologies.*

Keywords: education; information technology; innovative technologies, memorization of information.

Техніки запам'ятовування інформації — це методи швидшого та ефективнішого освоєння матеріалу, як правило використовують асоціативне мислення та особливості людської пам'яті. З появою нових технологій ці методи стали більш зручними та доступними. Вони почали розвиватись та удосконалюватись.

Для прикладу розглянемо техніку флеш-карток [1]. Весь необхідний для вивчення матеріал розміщується на картках, по одному питанню на картку. Також на картки додаються пов'язані малюнки або опис, що допомагає підключити асоціативне мислення. Також малюнки відіграють важливу роль, адже існує ефект переваги зображень [2] який стверджує, що картинки краще запам'ятовуються, ніж слова, що збільшує ефективність методики.

Крім цього, використання мнемонік допомагає у створенні зв'язків або послідовностей між інформацією. Мнемоніка — це сукупність технік для освоєння інформації, які використовують асоціації або зміна типу інформації [3]. Як, наприклад, послідовність кольорів веселки, де потрібно запам'ятати речення, де перша літера слова позначає певний колір.

Але і цього не достатньо, щоб відкласти інформацію у довгострокову пам'ять. Для цього використовують метод інтервальних повторень [4]. Картки поділяються по пріоритетності появи, вивчені картки будуть з'являться рідше, а ті, які забулись, потрапляють у групу частого перегляду. Це забезпечує відкладання знань у довготривалу пам'ять.

У сучасному світі існує велика кількість додатків, що працюють за цією технікою. Вони допомагають у вивченні іноземних мов та матеріалів в різних наукових сферах [5]. Такі додатки мають як уже готові картки, так і можливість створювати свої власні. Мобільні додатки дають змогу